

Arkivsaknr 20/03201-1
Saksbehandler Magnus Skjelmo Kristiansen

Saksgang	Møtedato	
Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	02.03.2020	2/20
Studentutvalget	04.03.2020	1/20
Eldrerådet	05.03.2020	23/20
Helse- og velferdsutvalget	09.03.2020	3/20
Kommune- og byutviklingsutvalget	10.03.2020	19/20
Kultur, idretts- og friluftsutvalget	11.03.2020	20/20
Miljø-, klima- og samferdselsutvalget	12.03.2020	9/20
Oppvekst- og utdanningsutvalget	13.03.2020	7/20
Arbeidsmiljøutvalget	24.02.2020	6/20
Likestillingsutvalget	01.04.2020	
Integreringsutvalget	02.04.2020	5/20
Administrasjonsutvalget	19.02.2020	1/20

Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi 2020 - 2032 - orientering om offentlig ettersyn

Innstilling til vedtak:

Det tas til orientering at Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi 2020 – 2032 legges ut til seks ukers offentlig ettersyn, jamfør vedtak i formannskapet.

Britt Elin Steinveg
Kommunedirektør

Mette Mohåg
Avdelingsdirektør, avdeling for bymiljø

Hva saken gjelder

Tromsø kommune varslet 3. september 2019 oppstart av planarbeidet med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi for årene 2020 til 2032 (FSK sak 293/19). Planprogrammet ble vedtatt 12. desember 2019 (KST sak 228/19).

Formannskapet behandler i henhold til vedtatt fremdriftsplan sak om utelegging av samfunnsdelen til offentlig ettersyn i februar 2020. Øvrige hovedutvalg, utvalg og råd orienteres om at samfunnsdelen blir lagt ut til offentlig ettersyn for en periode på seks uker.

Saksutredning

Bakgrunn for samfunnsdelen

Kommuneplanens samfunnsdel er det overordnede planverktøyet for kommunens helhetlige planlegging, framtidig samfunnsutvikling og tjenesteutvikling. Samfunnsdelen har to hovedinnretninger: kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon.

Det er et viktig prinsipp at kommunal planlegging skal fremme helheten i samfunnet, jamfør plan- og bygningslovens § 3-1. Planleggingen skal fremme helhet ved at sektorer, oppgaver og interesser i et område ses i sammenheng gjennom samordning og samarbeid om oppgaveløsning.

Alle kommuner er pålagt å ha en samlet kommuneplan som består av kommuneplanens samfunnsdel med handlingsplan og kommuneplanens arealdel, jamfør plan- og bygningslovens § 11-1. I Tromsø kommune utgjør handlings- og økonomiplanen handlingsdelen til kommuneplanens samfunnsdel.

Samfunnsdelen utarbeides i henhold til Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019 – 2032 og de prosesskrav som følger av plan- og bygningsloven.

Arbeidet med den nye samfunnsdelen er organisert som et tverrsektorielt prosjekt med Kommunedirektørens ledergruppe (KLG) som styringsgruppe.

Utfordringer og muligheter knyttet til langsiktig samfunnsutvikling

Som del av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel er det utarbeidet et samlet kunnskapsgrunnlag som er en sammenstilling av viktige funn fra flere rapporter og analyser. Kunnskapsgrunnlaget gir viktig introduksjon til sentrale samfunnstema, samtidig som de som ønsker ytterligere fordypning kan gå videre til kildematerialet.

Kunnskapsgrunnlaget er tilgjengelig digitalt på Tromsø kommunes nettside.

Utfordringer vi må håndtere er:

- økte forskjeller i levekår, sosial helseulikhet og samfunnsdeltakelse
- demografiske endringer gir større andel eldre i befolkningen og en større andel innbyggere i ikke-yrkesaktiv alder
- redusert befolkningstilvekst på grunn av lavere barnefødselstall og arbeidsinnvandring
- mer komplekse sykdomsbilder og uforløst potensial i forebygging
- mer nedbør, flom, økt stormflonivå og økt skredfare som følge av klimaendringene
- store krav til reduksjon av klimagassutslipp og miljøforbedring for å nå lokale, nasjonale og globale klimamål

- en kommune med strammere økonomiske rammer samtidig som oppgavemengden, kompleksiteten og forventningene til velferds- og tjenestetilbudet øker

Muligheter vi kan gripe er:

- barn og unge som veivisere til framtiden
- et variert og nærings- og arbeidsliv som bidrar til blågrønn omstilling
- større grad av samskaping med kommunesamfunnet for å løse viktige samfunnsoppgaver og legge til rette for frivillighet, livsmestring og medborgerskap
- levende lokalsamfunn med gode møteplasser
- tilrettelegge for miljøvennlig areal- og transportbruk og redusert klimaavtrykk
- styrke Tromsø som et regionalt og internasjonalt senter i nordområdene og verden
- en kommuneorganisasjon som videreutvikler rollen som myndighetsutøver, tjenesteleverandør og samfunnsutvikler

Medvirkning

Forslaget til den nye samfunnsdelen er et resultat av en bred medvirkningsprosess hvor hele kommunesamfunnet har hatt anledning til å delta. Til nå i planperioden har det vært nærmere 70 treffpunkter hvor det har vært anledning for innbyggerne, folkevalgte, frivillig sektor, næringsliv, sektormyndigheter og kommunens medarbeidere til å gi innspill på arbeidet.

Som et resultat av en åpen medvirkningsfase og de innspillene som førte til det endelige planprogrammet ble det overordnede målet om et bærekraftig Tromsø identifisert sammen med de tre samfunnsmålene - sosial, klima- og miljømessig og økonomisk bærekraft. Hvorfor disse ble valgt utdypes senere i nedenfor.

Etter at samfunnsmålene var identifisert ble det viktig å undersøke om de ble oppfattet som relevant for Tromsøsamfunnet. Dette la grunnlaget for flere arbeidsverksteder hvor fokuset lå på å fylle målene med innhold: hva betyr samfunnsmålene for oss fremover, og hvilke strategier som må til for å nå målene?

Etter hvert som skrivearbeidet ble konkretisert har selve planutkastet ligget til grunn for medvirkningen. De som har deltatt i innspillsmøte har arbeidet med utgangspunkt i selve plandokumentet. Det har gitt anledning til å teste ut formuleringer, resonnementer og beskrivelser. Det har også vært en viktig «temperaturmåler» og kvalitetssikring av at viktige samfunnstema er ivaretatt.

Valg i planarbeidet

I denne delen redegjøres det kort for de valg som er gjort i planarbeidet. Valgene kan knyttes til de effekt-, prosess- og resultatmål som ble identifisert i planprogrammet.

Effektmål: Langsiktige mål som følger av de langsiktige virkningene av kommuneplanens samfunnsdel	
<i>Kommuneplanens samfunnsdel:</i>	<i>Valg i planperioden:</i>
Har en tydelig visjon med tilhørende strategier og satsinger	<ul style="list-style-type: none"> - Tverrsektorielle samfunns mål knyttet til visjon om «En bærekraftig utvikling av Tromsø». - Målbilder formulert som: Sosial/ klima- og miljømessig/ økonomisk bærekraft betyr. - Delmål definert som «Tromsø vil»

	<ul style="list-style-type: none"> - Strategier og satsinger definert som «Derfor vil vi».
Viser et omforent utfordringsbilde i lys av lokale, regionale, nasjonale og globale utviklingstrekk og trender	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført SMAR-analyse (styrker, muligheter, ambisjoner) tidlig i planarbeidet. - Satt sammen kunnskapsgrunnlag som er en sammenstilling av viktige funn fra flere rapporter og analyser.
Definerer omforente målbilder i lys av lokale, regionale, nasjonale og globale samfunnsutviklingstrekk og målbilder	<ul style="list-style-type: none"> - SMAR-analysen - Flere arbeidsverksteder knyttet til målbilder for Tromsø som et sosialt, klima- og miljømessig og økonomisk bærekraftig samfunn. - Målbildeformulering
Bestemmer langsiktige arealstrategier utover planperioden som stimulerer en sosial, miljømessig og økonomisk bærekraftig vekst	<ul style="list-style-type: none"> - Utarbeidet arealstrategi som bygger på de tre samfunnsmålene.
Avklarer kommunens fremtidige byutviklingsprinsipper for et bærekraftig kommunesamfunn med tydelige føringer for oppfølging i overordnet arealdel	<ul style="list-style-type: none"> - Arealstrategi utarbeidet - Oppstart på rullering av kommuneplanens arealdel varsles i 2020.
Gir grunnlag for tydelig prioritering av kommuneorganisasjonens ressurser	<ul style="list-style-type: none"> - Tverrsektorielle samfunns mål, delmål og strategier. - Kommunens rolle og oppgaver omtales særskilt med tilhørende mål og strategier.

Resultatmål: de løsningene som finner sted allerede gjennom planarbeidet	
<i>Kommuneplanens samfunnsdel:</i>	<i>Valg i planperioden:</i>
Er et styringsdokument med tydelige føringer for øvrige planer og tiltak	<ul style="list-style-type: none"> - Tverrsektorielle samfunns mål - Koblingen til plansystemet og virksomhetsoppfølging omtales særskilt.
Formulerer kommunens viktigste satsinger i lys av definerte målbilder	<ul style="list-style-type: none"> - Til alle samfunns mål og beskrivelsen av Tromsø kommunes rolle og oppdrag er det utarbeidet: <ul style="list-style-type: none"> o Delmål definert som «Tromsø vil» o Strategier definert som «Derfor vil vi».
Prioriterer og konkretiserer FNs bærekraftsmål med særlig vekt på å kutte klimagassutslipp	<ul style="list-style-type: none"> - Samfunnsdelen bygger på FNs bærekraftsmål og de tre dimensjonene av bærekraft. - Koblingen mellom samfunns mål og bærekraftsmålene er visualisert - Reduksjon av klimagassutslipp er innarbeidet i samfunnsdelen.
Bidrar til ønsket samfunnsutvikling	<ul style="list-style-type: none"> - Tverrsektorielle samfunns mål

	<ul style="list-style-type: none"> - Koblet til plansystemet og virksomhetsoppfølging - Arbeidet med handlings- og økonomiplan 2021 – 2024 bygger på kommuneplanens samfunnsdel
Sikrer sammenheng mellom regionale planer, kommuneplanens mål og arealstrategien	<ul style="list-style-type: none"> - I planarbeidet har det vært en gjennomgang av kommunens planverk, samt utvalgte regionale planer for å sikre sammenheng. - Arbeidet med samfunnsdelen koordinert med ny planstrategi.

Prosessmål: mål som nås på kort sikt gjennom den måten planarbeidet gjennomføres på	
<i>Kommuneplanens samfunnsdel:</i>	<i>Valg i planperioden:</i>
Har vært den viktigste arenaen for overordnede diskusjoner om fremtidig utvikling av kommunen	<ul style="list-style-type: none"> - Bredt fokus på medvirkning gjennom hele planarbeidet. - Metoder for medvirkning har blitt tilpasset den aktuelle fasen i planarbeidet for å sikre reell medvirkning. - Se avsnittet «Medvirkning» for mer informasjon.
Gjør at planarbeidet er godt forankret i kommunen, både politisk og administrativt, og hos samarbeidspartnere og innbyggerne	<ul style="list-style-type: none"> - Se forrige punkt.
Har vært gjennomført dialogmøter og alternative medvirkningsstrategier hvor vi har oppnådd reel medvirkning fra innbyggerne, næringsliv og organisasjoner både i drøftings- og høringsfasen	<ul style="list-style-type: none"> - Se forrige punkt.

Samfunnsmål

Gjennom medvirkningsarbeidet er det definert tre samfunnsmål. De tre samfunnsmålene bygger opp «Et bærekraftig Tromsø». De tre samfunnsmålene er:

- Sosial bærekraft som betyr at alle innbyggerne i kommunen er likeverdige og har gode hverdagsliv.
- Klima- og miljømessig bærekraft som betyr at all utvikling skjer innenfor naturens tålegrense og med en stadig reduksjon av klimagassutslipp.
- Økonomisk bærekraft som betyr at verdiskapingen er kunnskapsdrevet, innenfor naturens tålegrense og at velferdsutviklingen kommer hele samfunnet til gode.

Samfunnsmålene er felles for kommunesamfunnet og hele kommuneorganisasjonen.

Målene kan være krevende å få til samtidig. Noen ganger vil samfunnsmålene stå i motsetning til hverandre, men ofte vil de forsterke hverandre. Vi vet for eksempel at

- fokus på forebygging og økt folkehelse gir et bedre liv for den enkelte samtidig som det reduserer kommunens kostnader på lang sikt.
- gode møteplasser fører til økt integrering og bedre livskvalitet
- klima- og miljøkompetanse er et stort konkurransefortrinn og eksportpotensial for kommunens næringsliv

Vi må finne en god balanse mellom samfunnsmålene og de ressursene som er til rådighet.

Det vises til vedlegg 1 for ytterligere informasjon om samfunnsmålene.

Arealstrategi

Et nytt grep i denne samfunnsdelen er utarbeidelsen av en arealstrategi. Dette etter anbefaling fra Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019 – 2032.

Samfunnsdelens satsingsområder med mål og strategier gir mål og føringer som skal følges opp i arealplanleggingen. Ytre rammebetingelser som klimaendring, demografisk endring, globalisering og urbanisering gir konsekvenser for Tromsøs overordnede arealstrategi.

Arealstrategien gir føringer for arealbruken i Tromsø i et langsiktig perspektiv.

Arealstrategien skal være et bilde på hva vi vil – og skal brukes i den videre planleggingen av kommunen og i dialog med innbyggere og næringsliv.

Tromsø skal styrkes som arktisk hovedstad og videreutvikles til en by med et kompakt utbyggingsmønster, med kvaliteter som utnytter nærheten til naturen og sjøen. Det skal utvikles attraktive og levende sentre med stor grad av funksjonsblanding.

Arealstrategien utgjør et viktig bindeledd mellom samfunnsmålene i kommuneplanens samfunnsdel og en fremtidig rullering av kommuneplanens arealdel. Tiltakene i arealstrategien bygger på politiske vedtatte føringer fra Tenk Tromsø, lokale og nasjonale forventninger til samordnet bolig, areal og transportplanlegging, og de strategiske føringer som fremgår av kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2032.

Det vises til vedlegg 1 for ytterligere informasjon om arealstrategien.

Videre prosess

Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi 2020 til 2032 legges ut til seks ukers offentlig ettersyn i henhold til Formannskapetets vedtak.

Som del av sluttbehandlingen er det lagt opp til at alle hovedutvalg, utvalg og råd behandler det endelige planforslaget i mai og juni før formannskapet innstiller til kommunestyrets juni-møte.

I tillegg til den politiske medvirkningen planlegges det flere innspillmøter som del av det offentlige ettersynet i februar og mars.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at respektive hovedutvalg, utvalg og råd tar til orientering at Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi 2020 – 2032 legges ut til offentlig ettersyn, jamfør vedtak i formannskapet.

Vedtakskompetanse

Hovedutvalg, utvalg og råd har vedtakskompetanse jamfør delegasjonsreglementet.

Vedlegg

KPS 2020 2032 versjon til offentlig ettersyn